

ACTUA!

#ETSELCANVI

Procés participatiu de l'Estratègia d'Adaptació al Canvi Climàtic

CANVI CLIMÀTIC A CATALUNYA

Informació i Coneixement per al Procés Participatiu de la nova **ESCACC**
2021-2030

Contingut

LA MITIGACIÓ I L'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC SEGONS L'ESCACC

QUÈ ÉS L'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC?

TEMPERATURES

PRECIPITACIONS

Hivern.

Primavera.

Estiu.

Tardor.

NIVELL DEL MAR

TEMPERATURA DE L'AIGUA AL MAR

IMPACTES I VULNERABILITATS

Sistemes naturals.

Aigua, Ecosistemes aquatics continentals, Biodiversitat, Boscos, Ecosistemes marins i Pesca)

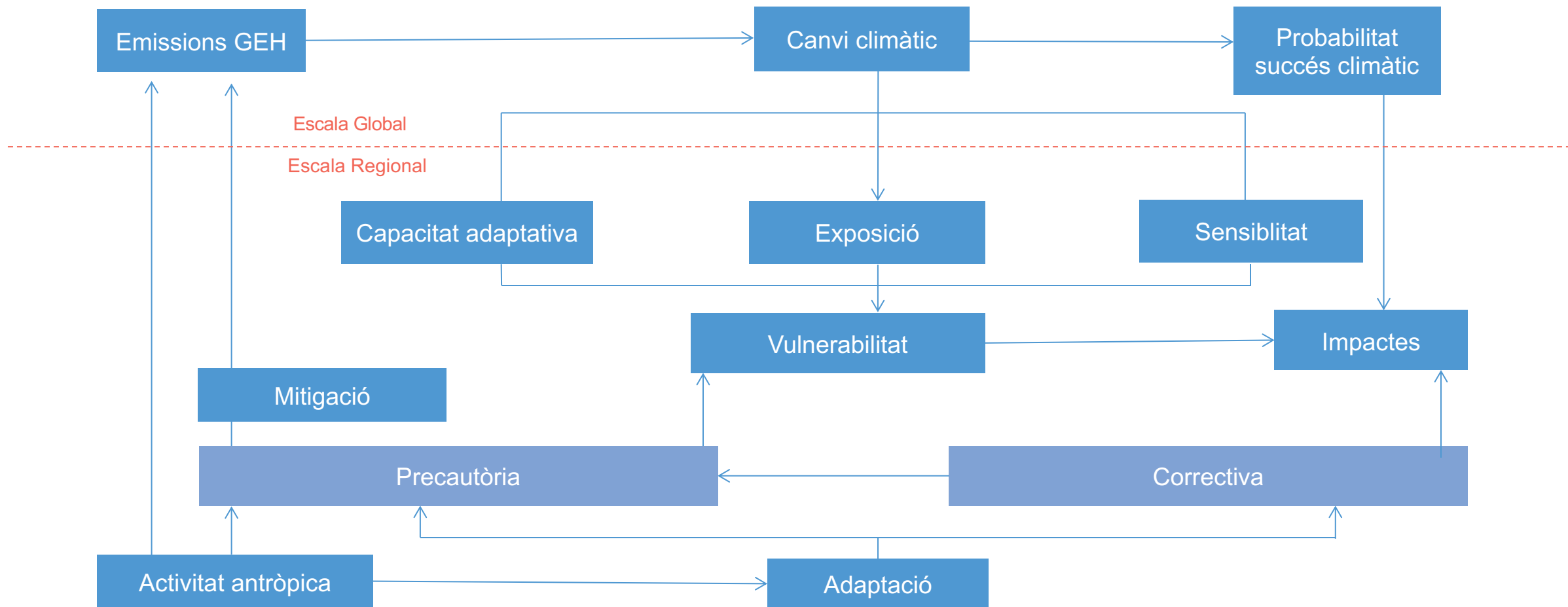
Sistemes econòmics i socials.

Agricultura i ramaderia, Energia, Industria, serveis i comerç, Infraestructures de mobilitat, Salut, Turisme, Urbanisme i habitatge

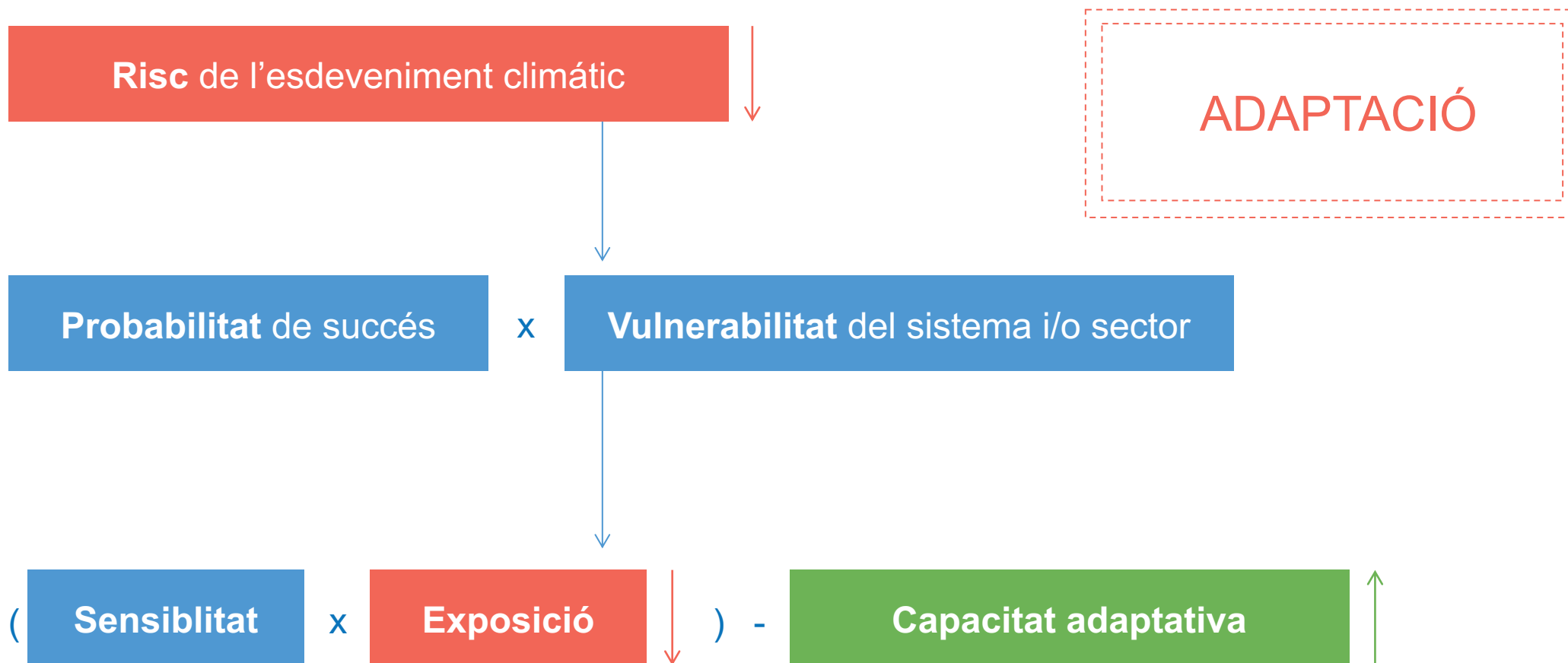
Territoris

Pirineus, Delta de l'Ebre, Litoral

La mitigació i l'adaptació al canvi climàtic segons l'ESCACC

Què és l'adaptació al canvi climàtic?

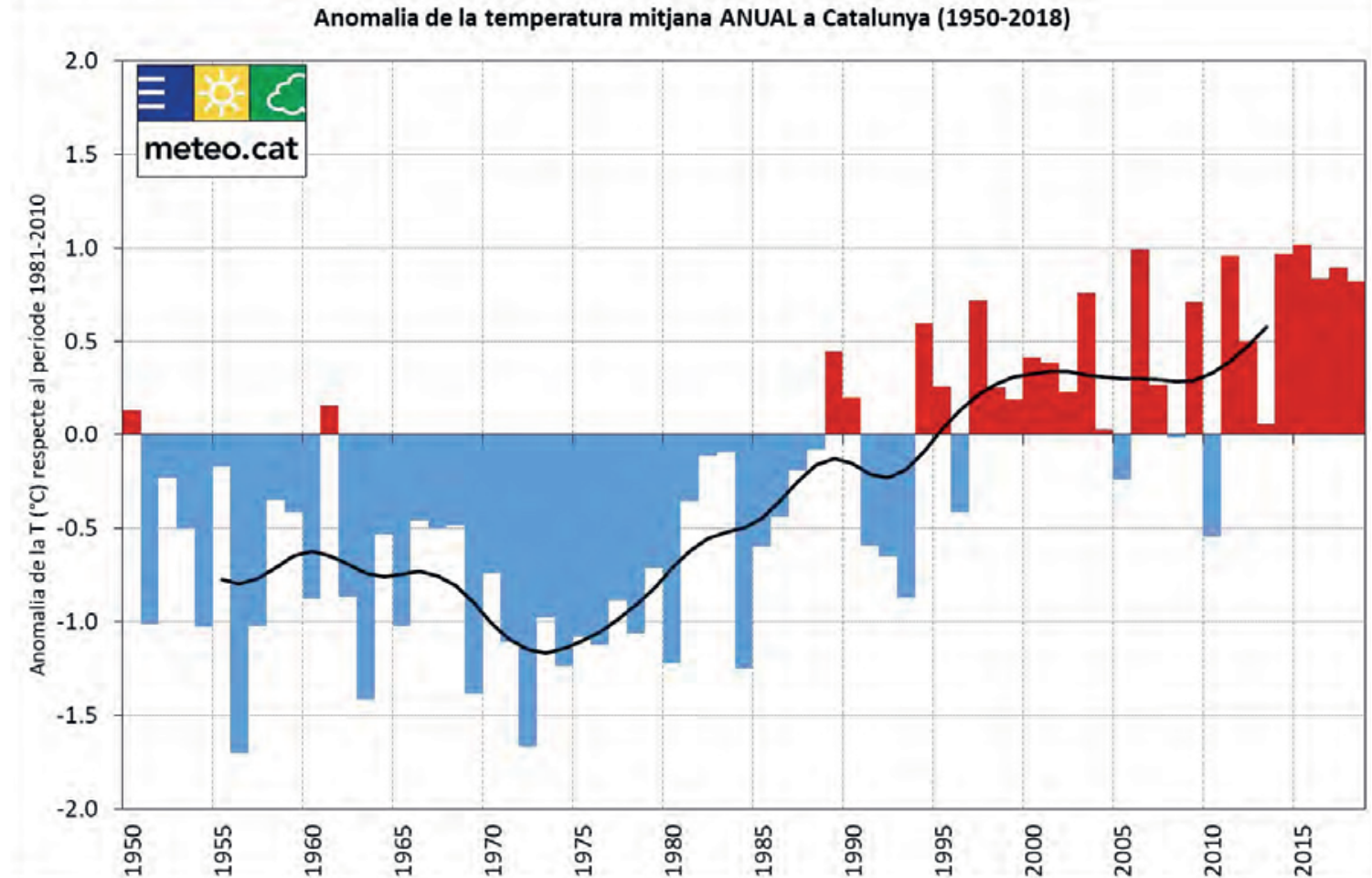

Temperatures

Actualment, la temperatura mitjana anual és 1,6°C més elevada que a mitjan segle XX.

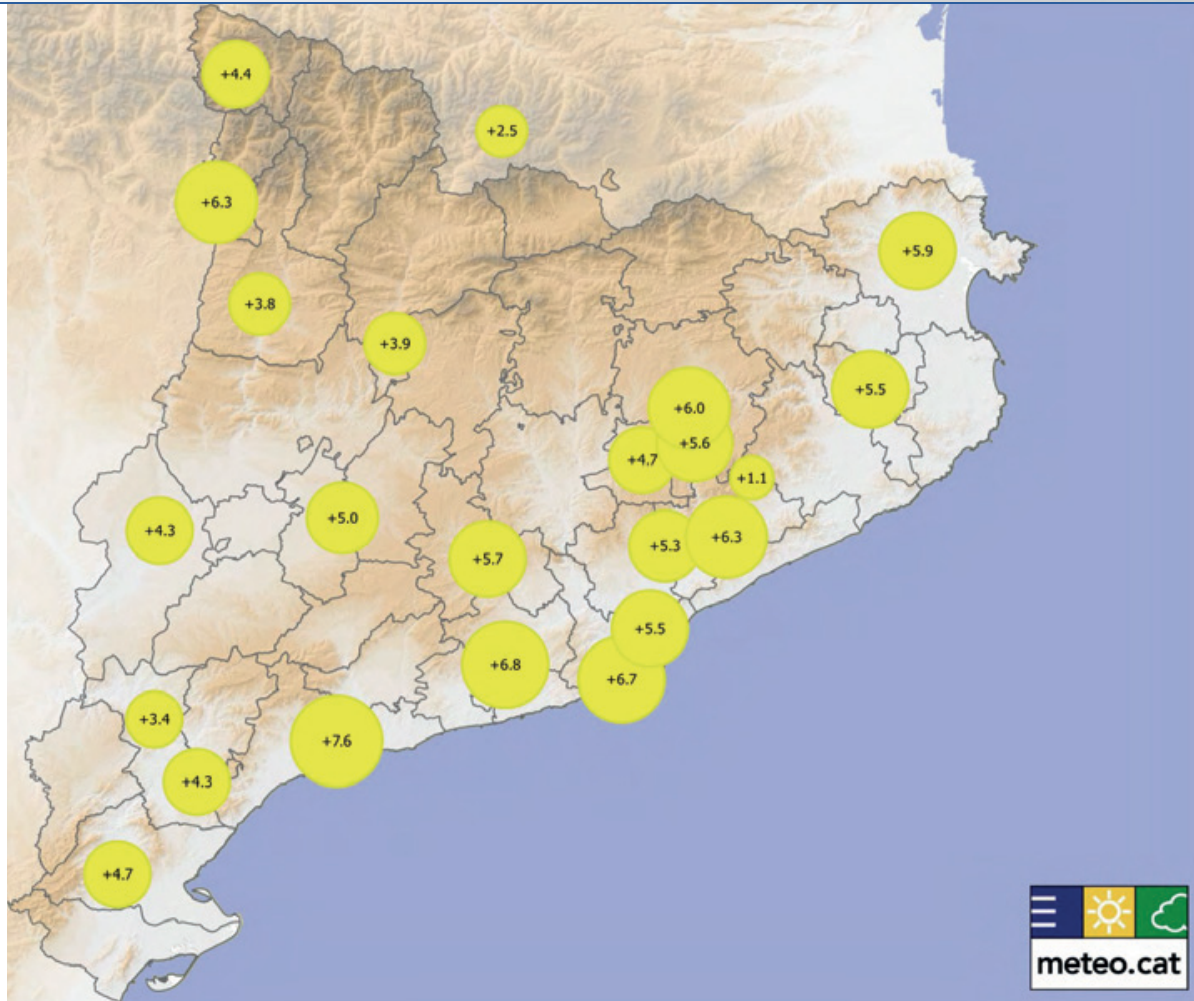
A l'acord de París s'establí un límit de l'augment de temperatura del planeta per sota dels 2°C respecte a l'època preindustrial, i un llindar de 1,5°C com a màxim desitjable per a reduir els impactes del canvi climàtic. Catalunya ja és per sobre d'aquest límit i manté un ritme de creixement de 0,25°C/decenni.

La temperatura a l'estiu és ara 2,5°C més alta que a mitjan segle XX

Gràfic 1: Anomalia de la temperatura mitjana anual a Catalunya (1950-2018) respecte el període 1981-2010
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, Meteocat.

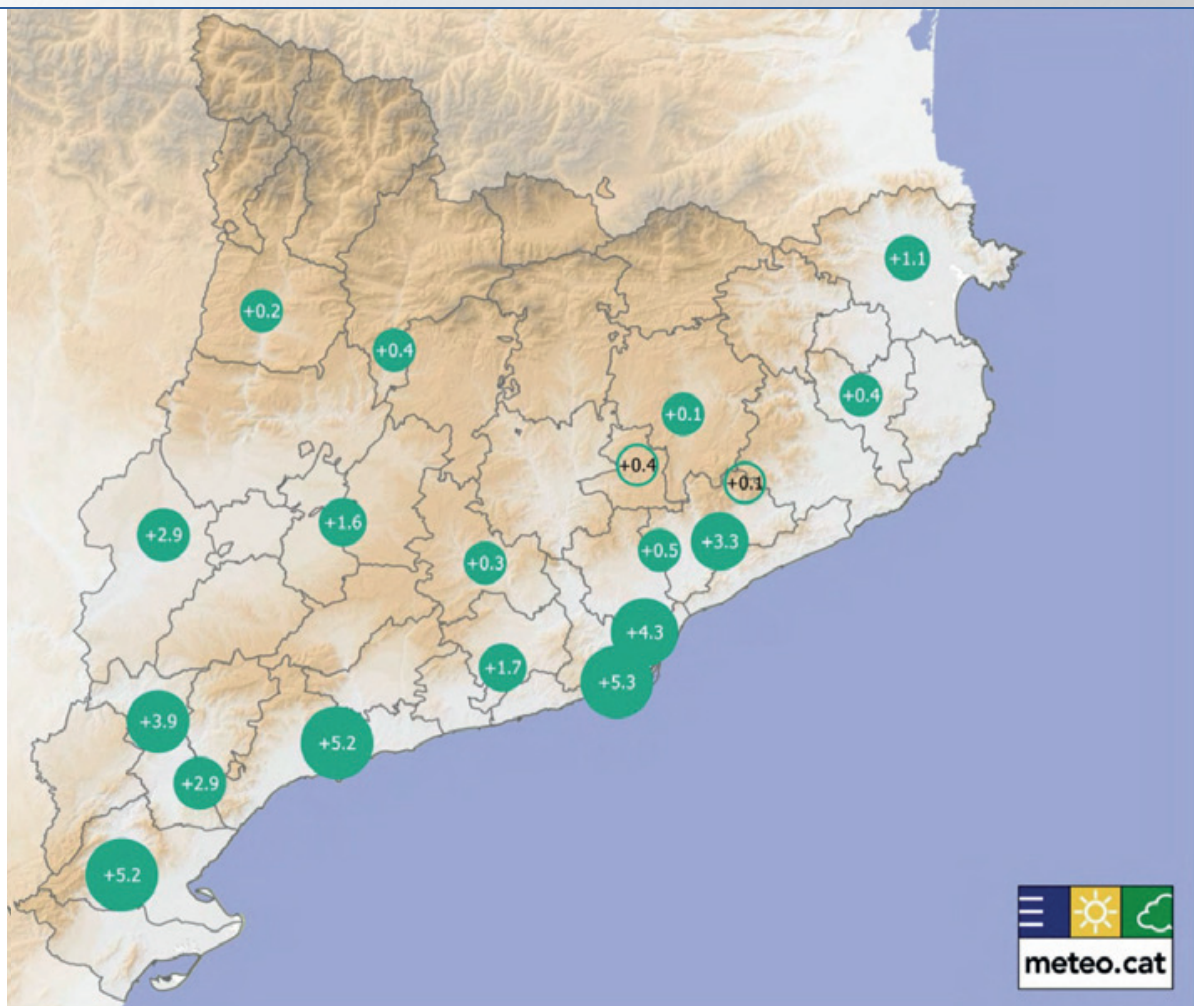
Temperatures

El número de dies d'estiu per any (dies on la temperatura màxima és superior als 25°C) augmenta a tot el territori, entre 3 i 7 dies per decenni.

Mapa 1: Tendència de l'índex DE25 (Dies d'estiu) per al període 1950-2018, expressada en dies/decenni.
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, Meteocat.

Temperatures

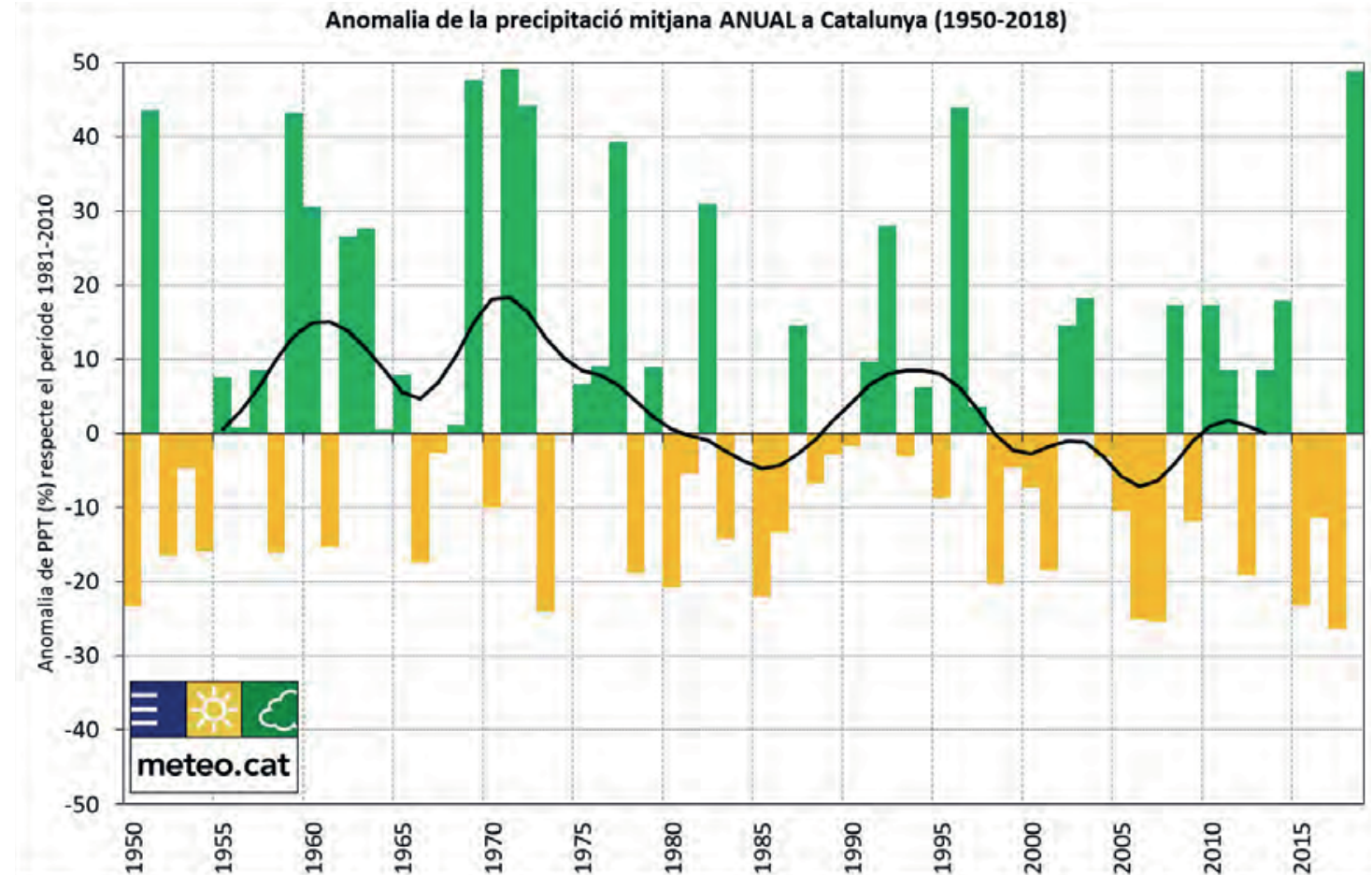
El número de nits tropicals (dies amb la temperatura mínima per sobre dels 20°C) creix a un ritme de 2,6 dies per decenni.

Mapa 2: Tendència de l'índex NT20 (Nits tropicals) per al període 1950-2018, expressada en dies/decenni.
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, MeteoCAT.

Precipitació

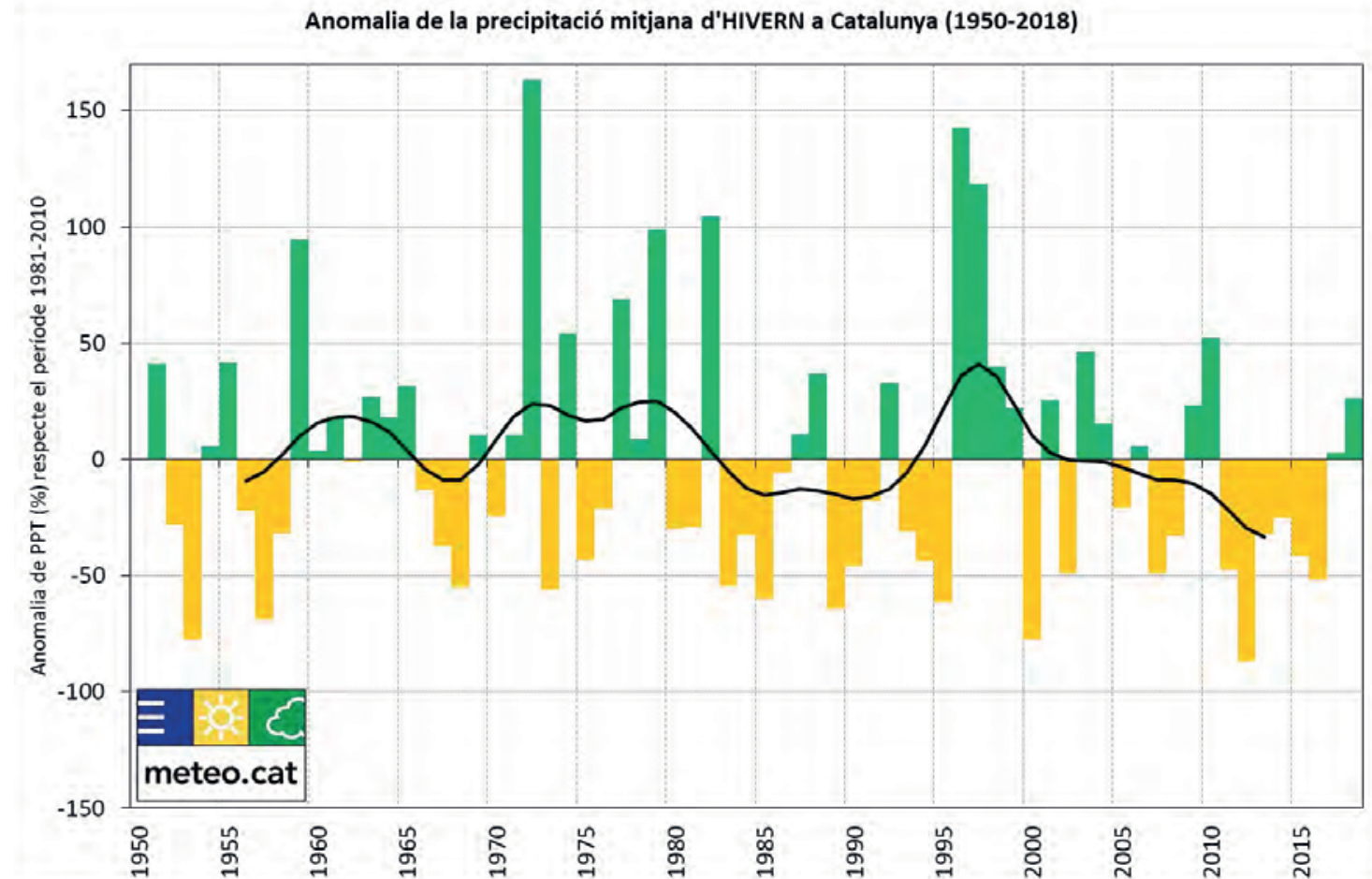
Hi ha una tendència no estadísticament significativa de la reducció de la precipitació mitjana anual : actualment s'ha reduït 57 mm respecte mitjan segle XX, a un ritme de l'1,4% menys de precipitació per decenni.

Gràfic 2: Anomalia de la precipitació mitjana anual a Catalunya (1950-2018) respecte el període 1981-2010.
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, Meteocat.

Precipitació per estacions: Hivern

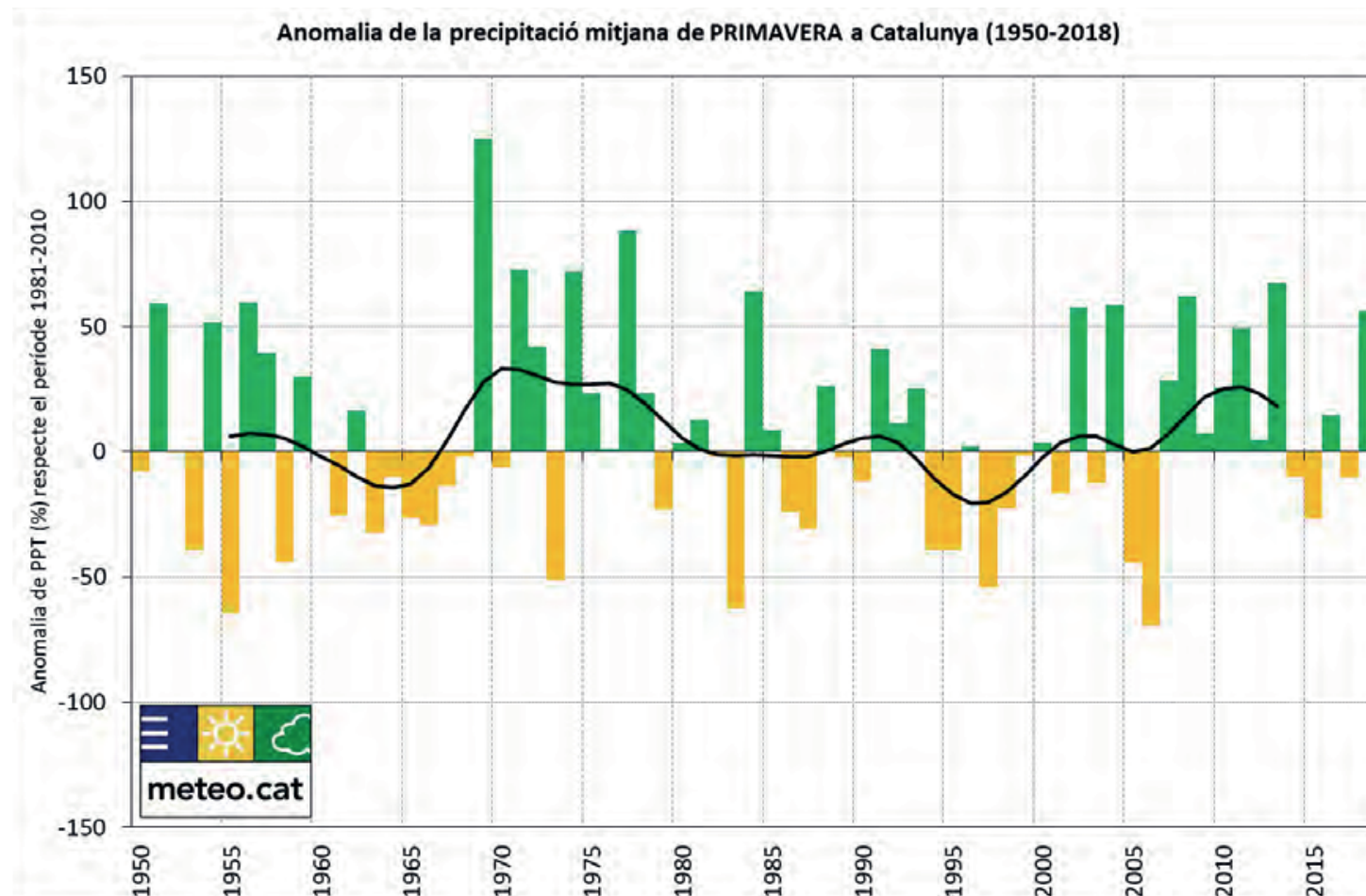
A l'hivern, la precipitació mitjana mostra un descens del 2,6% per decenni, però sense significació estadística.

Gràfic 3: Anomalia de la precipitació mitjana d'hivern a Catalunya (1950-2018).
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, MeteoCAT.

Precipitació per estacions: Primavera

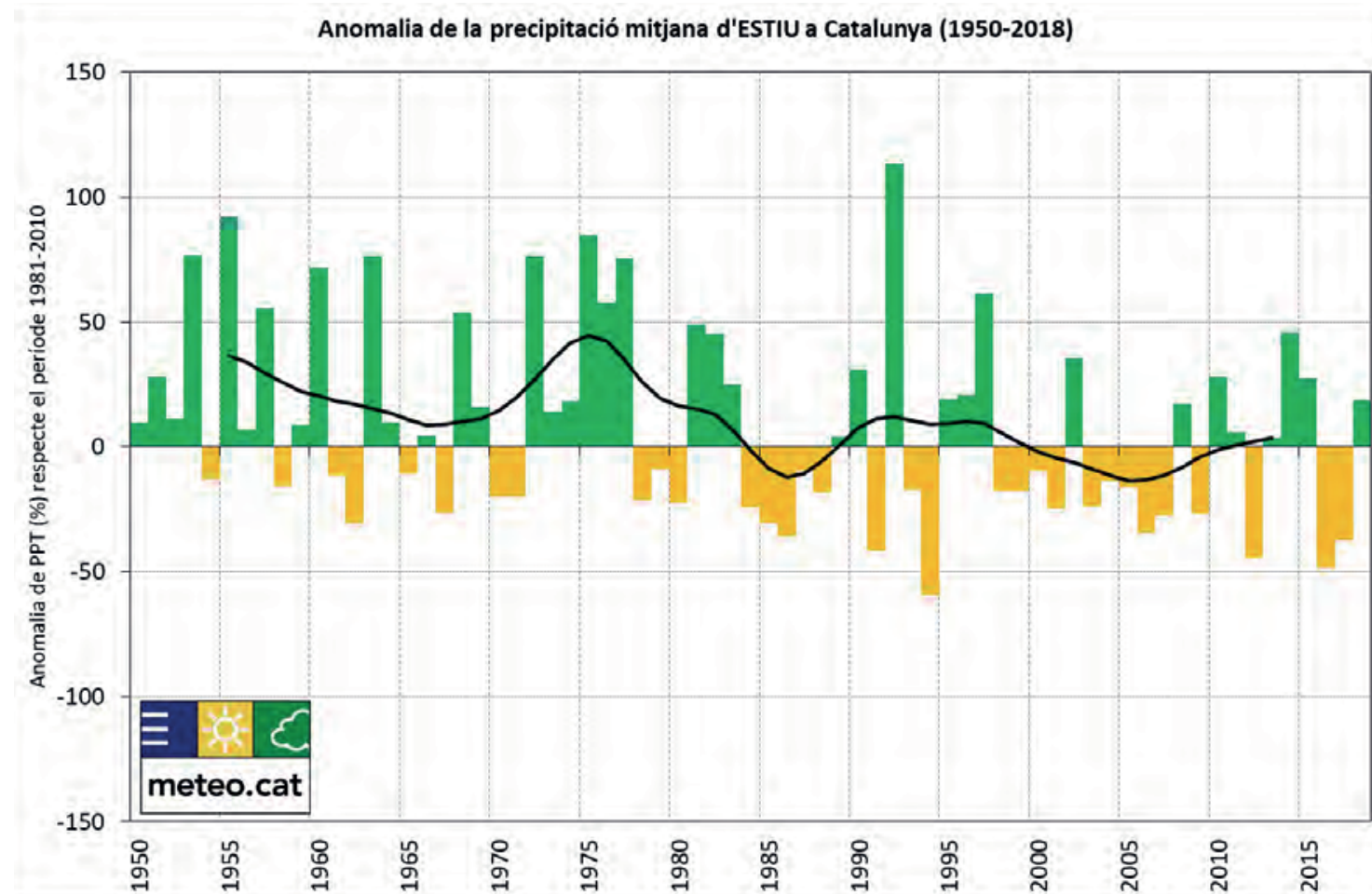
La primavera tampoc mostra una variació estadísticament significativa, amb un augment del 0,3%/decenni de la precipitació en aquesta estació.

Gràfic 4: Anomalia de la precipitació mitjana de primavera a Catalunya (1950-2018).
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, MeteoCAT.

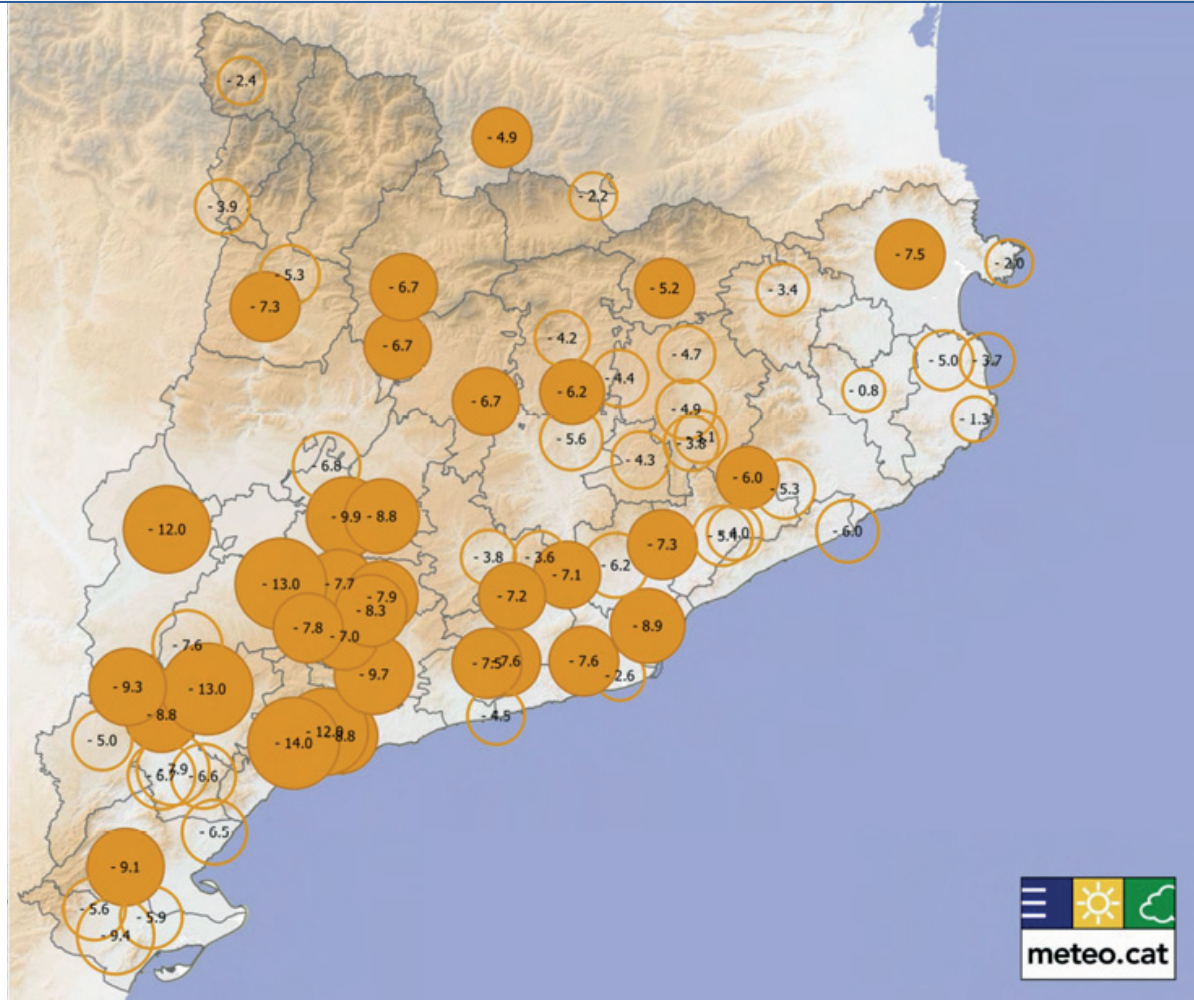
Precipitació per estacions: Estiu

L'estiu és l'única estació de l'any que mostra una variació estadísticament significativa, amb un descens de gairebé el 6% per decenni.

Gràfic 5: Anomalia de la precipitació mitjana d'estiu a Catalunya (1950-2018).
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, Meteocat.

Precipitació per estacions: Estiu

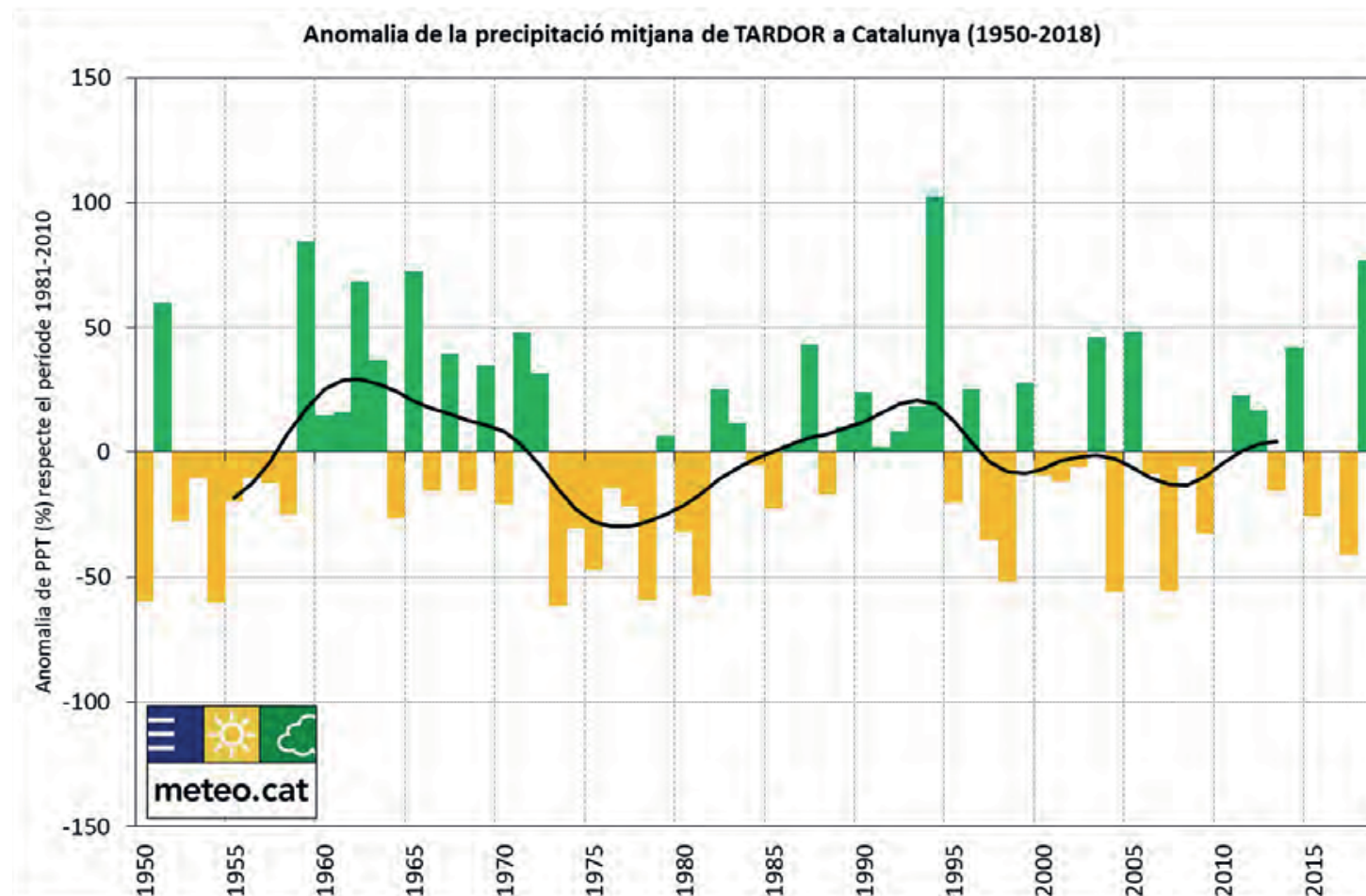

Distribució territorial de la tendència de precipitació a l'estiu

Mapa 3: Distribució territorial de la tendència (%) de precipitació a l'estiu.
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, MeteoCAT.

Precipitació per estacions: Tardor

La tardor tan plujosa de l'any 2018 ha provocat que la tendència en la precipitació en aquesta època de l'any passi d'un descens del 0,7%/decenni a augmentar un 0,3%/decenni.

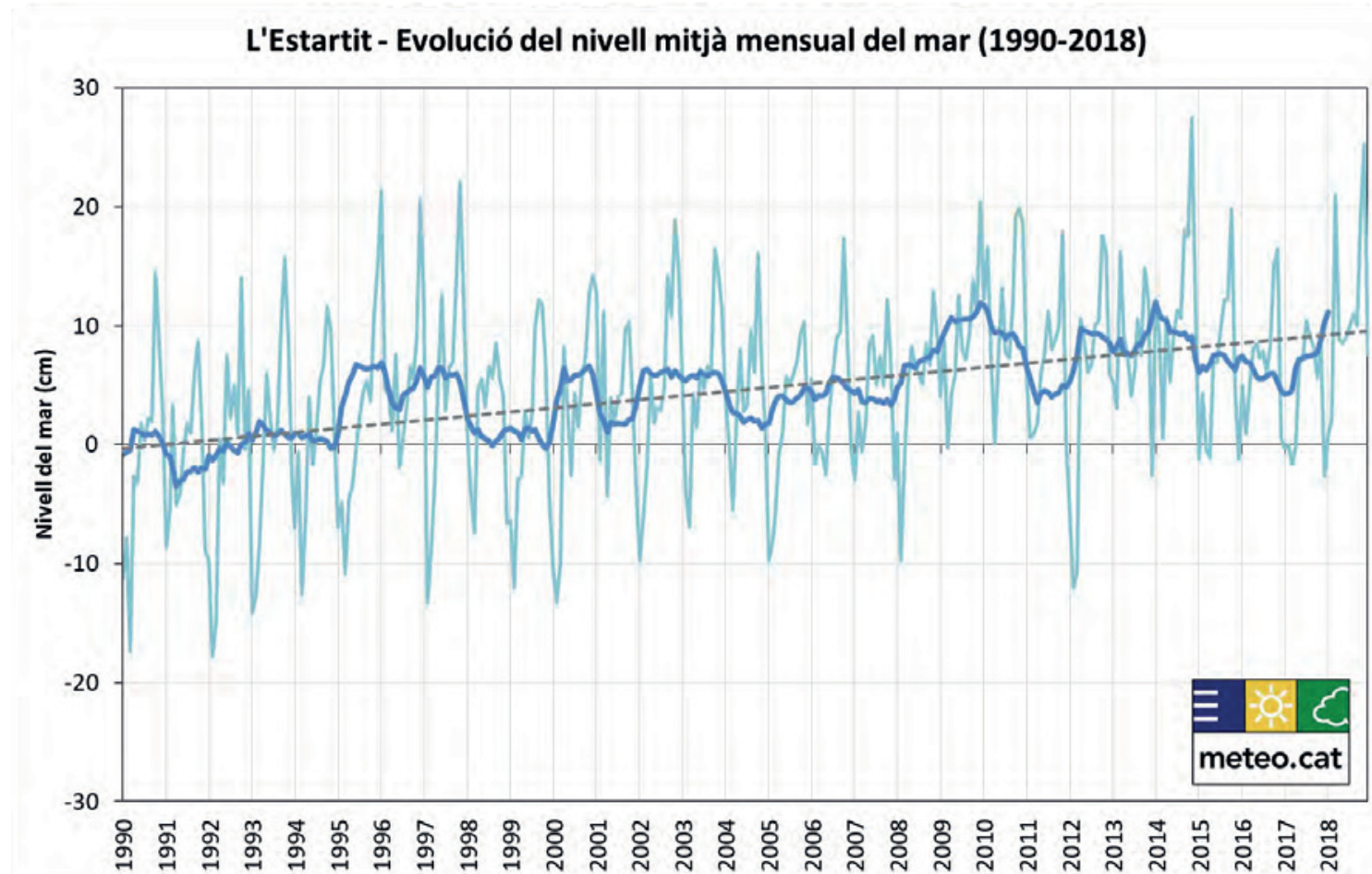

Gràfic 6: Anomalia de la precipitació mitjana de tardor a Catalunya (1950-2018).
Font: Butlletí anual d'indicadors climàtics, MeteoCAT.

Nivell del mar

A l'Estartit, el nivell del mar ha augmentat a un ritme de 3,3cm per decenni durant el període 1990-2018.

De mantenir el ritme actual, des d'ara i fins al 2050 el nivell del mar augmentarà uns 10cm més.

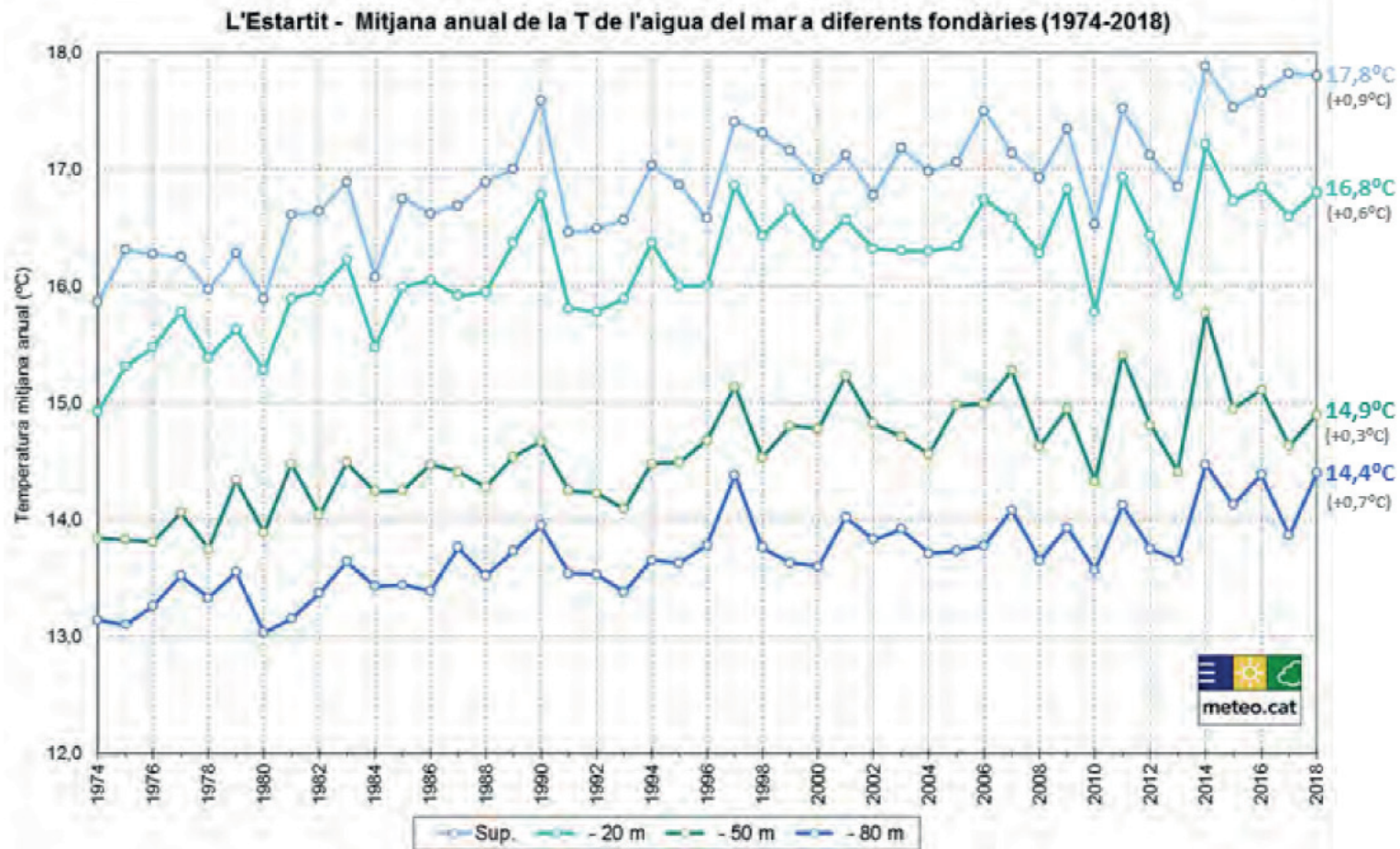

Gràfic 7: Evolució del nivell mitjà mensual del mar a l'Estartit (1990-2018).
Font: Josep Pascual, Butlletí anual d'indicadors climàtics, Meteocat.

Temperatura de l'aigua del mar

La temperatura de l'aigua del mar a l'Estartit està augmentant a un ritme de $0,3^{\circ}\text{C}/\text{decenni}$ en els primers 50m de profunditat i de $0,2^{\circ}\text{C}/\text{decenni}$ als 80m de fondària.

El 8 d'agost del 2019 es va establir el rècord de temperatura superficial de l'aigua del mar més alta dels darrers 45 anys a l'Estartit amb $26,63^{\circ}\text{C}$.

Gràfic 8: Mitjana anual de la temperatura de l'aigua del mar a diferents fondàries a l'Estartit (1974-2018).
Font: Josep Pascual, Butlletí anual d'indicadors climàtics, Meteocat.

Impactes i vulnerabilitats

Sistemes naturals	Àmbits econòmics i socials	Territoris
Aigua	Agricultura i ramaderia	Muntanya
Biodiversitat	Assegurances i sector financer	Interior
Boscós	Energia	Litoral
Ecosistemes marins i pesca	Indústria, serveis i comerç	
	Infraestructures de mobilitat	
	Riscos naturals i protecció civil	
	Recerca i formació	
	Salut	
	Turisme	
	Urbanisme i habitatge	

Sistemes naturals: **Aigua**

Impactes

Temperatura

Períodes de sequera

Evapotranspiració

Conseqüències

Cabals dels rius

Recursos hídrics

Sistemes naturals: Ecosistemes aquàtics continentals

Impactes

Irregularitat de les precipitacions

Evapotranspiració

Temperatura

Conseqüències

Coberta de gel en els estanys pirinencs

Espècies endèmiques en perill

Espècies al·lòctones

Sistemes naturals: Biodiversitat

Impactes

Irregularitat de les precipitacions

Irregularitat de les precipitacions

Canvis estacionals

Conseqüències

Canvis en la composició de les comunitats

Espècies invasores

Desplaçaments en la distribució d'espècies

Risc d'incendis

Absorció de CO² en períodes de sequera

Sistemes naturals: **Boscos**

Impactes

Temperatura

Irregularitat de les precipitacions

Períodes de sequera

Evapotranspiració

Conseqüències

Risc d'incendis

Empitjorament
de la salut dels boscos

Canvis en la fenologia,
composició i la fauna forestal

D'embornals a emissors de CO²

Augment de plagues
per l'acció d'insectes i patògens

Sistemes naturals: **Ecosistemes marins**

Impactes

Temperatura del mar

Nivell del mar

Tempestes de tardor

Temperatura a l'estiu

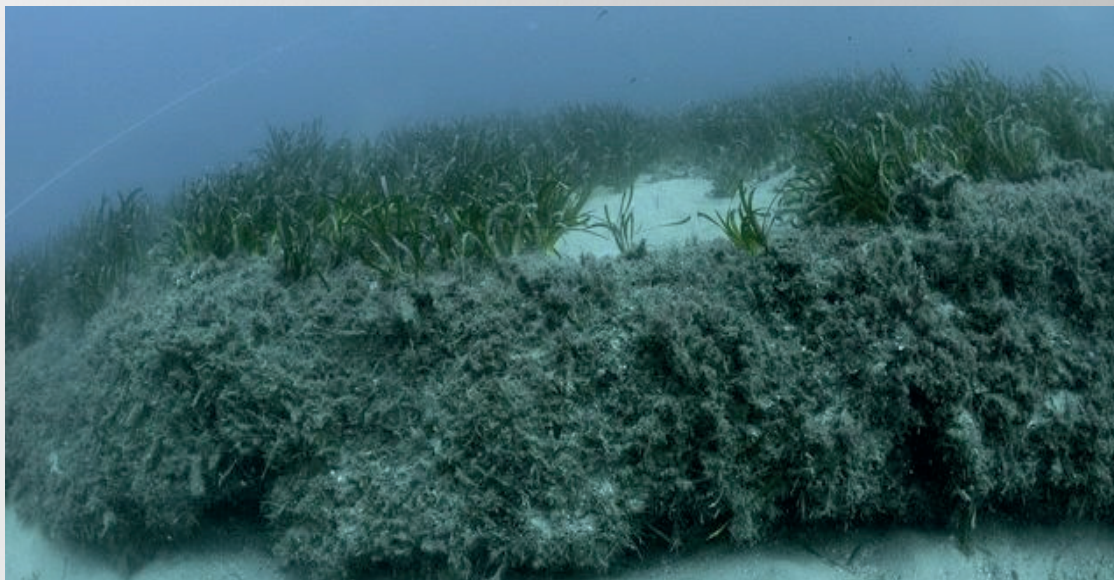

Conseqüències

Pèrdua de comunitats
de coral·ligen

Pèrdua d'alguers de Posidònia

Desplaçament
cap al nord d'espècies

Sistemes naturals: Pesca

Impactes

Temperatura del mar

Nivell del mar

Conseqüències

Augment mortalitat d'espècies

Espècies al·lòctones

Redistribució d'espècies

Canvis fenològics i pautes de reproducció d'algunes espècies

Àmbits econòmics i socials: Agricultura i ramaderia

Impactes

Temperatura del mar

Períodes de sequera

Conseqüències

Producció de cereals

Desequilibri entre floració
i aparició de brots

Afectació a la qualitat
d'alguns cultius

Pèrdues de collites per sequeres

Plagues

Risc de malalties del bestiar

Àmbits econòmics i socials: **Energia**

Impactes

Temperatura

Fenòmens climàtics extrems

Recursos hídrics

Conseqüències

Energia hidràulica

Danys sobre les infraestructures de generació elèctrica

Demanda energètica per climatització en època de calor

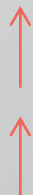

Àmbits econòmics i socials: **Indústria, serveis i comerç**

Impactes

Temperatura

Fenòmens climàtics extrems

Conseqüències

Aturades del servei de subministrament d'energia

Pèrdues econòmiques per inundacions i sequeres

Restriccions en el subministrament d'aigua

Volatilitat en el preu dels recursos

Àmbits econòmics i socials: Infraestructures de mobilitat

Impactes

Temperatura

Fenòmens climàtics extrems

Nivell del mar

Conseqüències

Incidències/talls de circulació a les xarxes ferroviàries i viàries

Talls de subministrament d'energia

Situacions d'inseguretat dels conductors

Inundacions a les línies pròximes a la costa

Àmbits econòmics i socials: **Salut**

Impactes

Temperatura

Fenòmens climàtics extrems

Conseqüències

Mortalitat durant onades de calor

Propagació de malalties causades per transmissió vectorial (malària, dengue, etc)

Efectes perjudicials de la contaminació atmosfèrica

Danys i mortalitat per fenòmens meteorològics extrems

Àmbits econòmics i socials: **Turisme**

Impactes

Temperatura

Nivell del mar

Hores de fred i cobertura de neu

Recursos hídrics

Conseqüències

Disponibilitat de recursos

Pèrdua de competitivitat a l'estiu amb països del nord

Ampliació de la temporada turística de sol i platja

Pèrdua de viabilitat del turisme de neu

Àmbits econòmics i socials: Urbanisme i habitatge

Impactes

Temperatura

Fenòmens climàtics extrems

Nivell del mar

Recursos hídrics

Conseqüències

Efecte illa de calor urbana

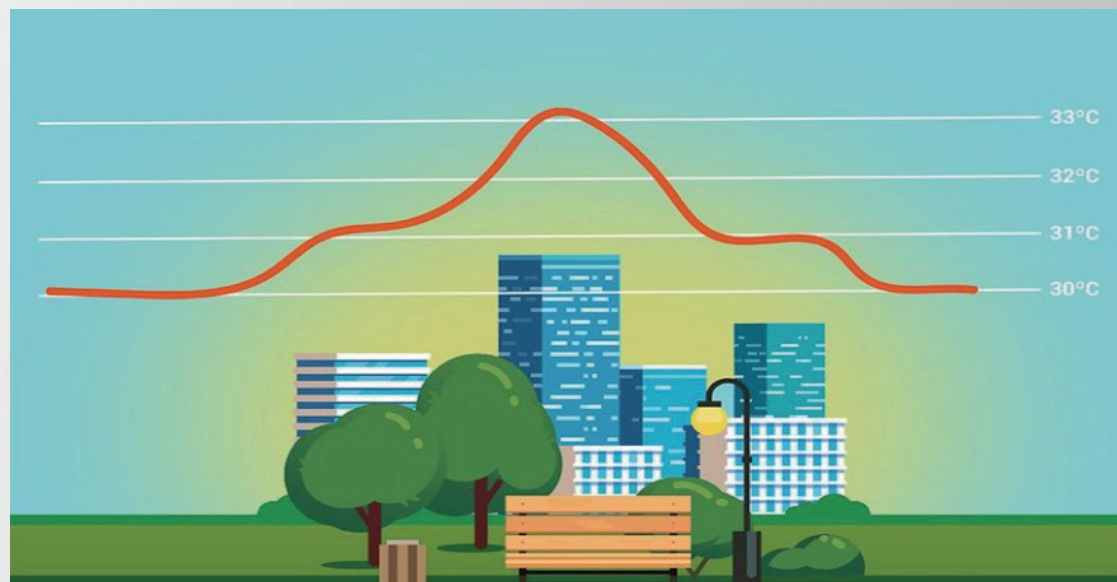
Demanda energètica

Ubicacions territorials vulnerables a inundacions

Danys o debilitament de les estructures dels edificis

Territoris: Pirineus

Impactes

Al conjunt dels Pirineus, la temperatura mitjana anual augmenta a un ritme de 0,2°C/decenni

L'última dècada ha estat la més càlida des que es tenen registres

Les projeccions indiquen que es continuarà reduint tant la superfície com el gruix de neu, així com la longitud del període en què el sòl és cobert per la neu

Conseqüències

Canvis en els tipus de conreu de la zona

Pèrdua de biodiversitat

Canvis en la distribució de les espècies de la zona

Canvis en el paisatge

Pèrdua de competitivitat en el turisme de neu

Necessitat de desestacionalitzar l'oferta turística

Augment de riscos naturals com esllavissades

Territoris: **Delta de l'Ebre**

Impactes

L'any 2018 va ser l'any més càlid a l'Observatori de l'Ebre des del 1905 (anomalia de 1,14°C)

La temperatura mitjana del segle XXI és 1,3°C més elevada que la del segle XX

El nivell del mar creix gairebé 3,5 cm de mitjana al Mediterrani, que juntament amb la subsidència del Delta, el posen en perill

Augmenta la temperatura de l'aigua del mar provocant canvis en la salinitat, acidesa, etc

Conseqüències

Canvis en la distribució de les espècies tant de flora com de fauna de la zona

Augment de la salinitat als arrossars

Risc d'augment d'espècies al·lòctones i invasores

Alteracions a la pesca i l'aqüicultura

Canvis morfològics al litoral

Pèrdua de confort climàtic

Territoris: **Litoral**

Impactes

Temperatura de l'aigua del mar

Nivell del mar

Fenòmens climàtics extrems

Conseqüències

Inundacions a la costa

Inundacions de molls
i superfícies portuàries

Retrocés línia costanera
(pèrdua de sorres)

Afectació operativitat ports

Afectació i pèrdues econòmiques
sector turístic

ACTUA!

#ETSELCANVI

Procés participatiu de l'Estratègia d'Adaptació al Canvi Climàtic